

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak — Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyen száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
 Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

A jövő feladatai.

A hadgyakorlatok és a császárlátogatási ünnepségek közepett egészen háttérbe szorulnak belső politikai ügyeink. Az országgyűlés szeptember 27-én újból összeül és mindjárt egy egész sereg interpellációval ostromolják meg a kormányt. Az országgyűlés új ülősszakának kezdetén bizony alig is van tárgy, mely alkotmányos tárgyalásra előkészítve lenne. A nyomtatványok köteles példányainak a muzeumok számára beszolgáltatásáról szóló törvényjavaslaton kívül, más előterjesztést a képviselőház nem tárgyalhat.

Az 1898. évi költségvetés elintézése lenne az első legfontosabb dolga az országgyűlésnek. Ámde a költségvetésbe nem lehet még belevenni a közösügyi kiadásokat, mert az év végén lejáró kvóta-törvényt vagy megváltoztatni vagy prológnálni kell előbb, hogy aztán a közösügyi költségekhez való hozzájárulási részünket megállapíthassuk. A delegációk ugyan foglalkozhatnak már előbb is a közös költségvetési előiránnyal, de az állami költségvetésbe már csak a fixrozott összeget állíthatjuk be. A kvóta-kérdés megoldásának pedig oka tudvalevőleg az osztrák parlamenti szünet, melyet az ottani zavaros politikai viszonyok miatt kellett igénybe venni.

Várnunk kell tehát addig, míg az osztrák politikai helyzet lecsillapodik és Badeni gróf, vagy más valaki olyan többség támogatását biztosítja, a mely mellett most mindjárt a kiegyezési provizórium, nem sokára pedig a végleges kiegyezési javaslatok, letárgyalhatók lesznek. A magyar részről is forró óhajításunk, hogy az osztrák parlament megakadt gépezetét újból megindítsuk, hogy legalább is a közös ügyek alkotmányos elintézésének munkáját megkezdhessük.

Az osztrák zavaros helyzet kitisztulása nálunk is fontos érdek. A magyar képviselőház többségének egyik kiváló tagja Láng Lajos tegnap kerületében, Nagybányán tartott beszámoló beszédében tulnyomó részben az osztrák politikai helyzettel foglalkozott, mely bennünket a mostani viszonyok között igen közelről érdekel. Valóban vagy fontosságot kell tulajdonítanunk a volt pénzügyi államtitkár beszédének már abból a szempontból is, hogy a politikai kibontakozásnak egészen új irányát jelöli meg, mint a minő álláspontot eddig épen a szabadelvűpárt, de jóformán az egész magyar parlament elfoglalt. Láng Lajos kijelenti egyenesen, hogy az osztrák német liberálisok törekvésének, a német hegemoniának támogatásával fel kell hagynunk. Ez többé nem magyar érdek.

Nekünk Ausztriára való tekintettel csak azt kell néznünk, hogy az ottani kormányzati és állami egység megmaradjon, az alkotmányos parlamenti élet biztosítva legyen. Már most az ausztriai államot alkotó nemzetiségek fajsúlyuk szerint miként helyezkednek el ebben a keretben, ahhoz semmi közünk. Akár a német, akár a cseh, akár a klerikális, akár a liberális frakció uralkodik, jut hegemoniára, az nekünk Hekuba.

Hát ehhez az állításhoz bizony igen sok szó fér, mert az ausztriai pártalakulásoknak a mi viszonyainkra is jelentékeny hatásuk van. Az osztrák reakció győzelme bizonyára felköltené és táplálná a reakciót nálunk is. De Láng Lajos úgy van meggyőződve, hogy az Ausztriával való közösügyek alkotmányos elintézésének mostani módját minden áron fenn kell tartani.

Tehát okvetlenül többséget kell szerezni Badeni grófnak, akármilyen elemek szövetezése útján. Láng Lajos kész ez irányban Deák Ferencz és Andrássy Gyula politikájával szakítani, mert nyíltan kijelenti, hogy ez a politika elavult. Új helyzet előtt állunk.

A magyar politikai közéleti felfogásra való tekintettel ez a renunciamento kissé szokatlan és merésznek látszik. De még néhány nap és már a képviselőházban Bánffy Dezső bárótlá meghallhatjuk, hogy mily mértékben osztja Láng Lajos nézeteit. A magyar kormány eddig inkább a teljes passzivitás álláspontjára helyezkedett; sajtója ellenben nem fojthatta el rokonszenvét a német liberálisok iránt. Ez különben a szabadelvű rokonságból is ki-magyarázható.

Nézetünk szerint nincs okunk arra, hogy egyik vagy másik osztrák párt mellé álljunk, főként reakciós irányt mozdítsunk elő. Nekünk csak egy érdekünk lehet, hogy az osztrák és vele együtt a közösügyre vonatkozó alkotmányválságot kikerüljük. Mert ha Ausztriában lehetetlen volna a parlamentáris élet, a közösügyek eddigi alkotmányos elintézésének módját, mely az 1867. évi XII. t.-cz.-ben van letéve, okvetlenül meg kellett változtatni.

Ez pedig igen nagy rázkódással járna és nem tudjuk előre, hol végződhetnék. Arra vagyunk tehát utalva, hogy az ausztriai állapotokkal és az ottani politikai helyzettel szemben óvatosak igen és éles szeműek legyünk.

Általában a magyar közvélemény nagy higgadságára és nyugodtságára, az események elfogulatlan, józan bírálatára van szükségünk. Ezt az alkotmányválságot és a vele járó nagyobb rázkódást kikerülendő,

nekünk is érdekünkben áll, hogy az osztrák parlamenti többség alakulása elé akadályt ne gördítsünk. Ne kiabáljunk át a Lajtán, hogy így vagy úgy intézzék az ottani dolgokat. Várjuk be, hogy jól csinálja-e össze Badeni gróf a maga többségét. Mert nekünk most első és legfontosabb érdekünk, hogy a közös ügyek elintézésének mostani alkotmányos formáját biztosítsuk és míg ez komolyan veszélyeztetve nincs, addig nincs okunk, hogy az osztrák belügyek alakulásába avatkozzunk.

Az ausztriai államkormányzati és alkotmányos képviseleti egység az, a mit nekünk szemünk előtt kell tartanunk. Ennek a kormányzati és alkotmányos képviseleti egységnek fentartása és biztosítása már nekünk is érdekünkben áll.

Éppen azért perhorreskálunk minden föderalisztikus törekvést. Csakhogy nálunk a napisajtóban ez irányban némileg téves felfogás uralkodik. Ugyanis az ausztriai állam kormányzati és alkotmányos képviseleti egységét azonosítják a németiség hegemoniájával és minden oly törekvést, a mely ennek a német nemzeti pártnak ellene dolgozik, nyomban föderalisztikus tendenciákkal vádolják. Mert, ha nem is értünk mindenben egyet Láng Lajossal, mégis el kell ismernünk, hogy az utolsó stádiumba jutott volna az alkotmányos és parlamenti élet, az osztrák állameszme, ha már csak a németiség hegemoniájától függenne annak létele, mert ez a hegemonia megbukott és többé — úgy látszik — minden erőlködés dacára sem éled fel. Ezt a német hegemoniát eddig is csak nagy protekcióval lehetett fentartani. Ezt a magas pártfogást azonban megvonták újabban a németektől és az ausztriai állam elemei természetesen fajsúlyuk szerint kíváncsognak elhelyezkedni az államkeretben.

Csak a veszét érző német liberális párt hirdeti azt, hogy az osztrák állameszme veszélyben van, ha csak ez a párt nincs a kormányrudon. Sőt bennünket azzal a tetszetős frázissal akartak megnyerni a pártjuk számára, hogy miként Magyarországon a magyaroknak, akként Ausztriában az osztrákoknak kell uralkodni. De míg nálunk a magyar nemzetiség az államalkotó és fentartó ezer év óta, a többi nemzetiség pedig sohasem volt kormányon; addig Ausztriában épen megfordítva áll a dolog. Ott a németiségnek történeti joga nincs a hegemoniára, sőt a csehek és lengyelek a történeti jogon követelhetik a tartományi önkormányzatot, melyet épen a német centralisták abszorbeáltak.

Ezeket a történeti tényeket és valósá-

gokat különösen most igen üdvös emlékeztünkbe idéznünk, midőn a magyar országyűlés új ülőszaka valószínűleg a bennünket most oly közelről érdeklő ausztriai ügyek felől teendő interpellációval nyitattik meg és a kiegyezés, illetőleg az ideiglenes kiegyezés létesítése iránti törvényjavaslatok kerülnek napirendre. Bizony addig semmiféle belügyi kérdésbe nem foghatunk, sőt a kvótára való tekintettel, a jövő évi költségvetési előirányzatot sem lehet tárgyalni.

A belügyi kérdéseknek hosszú sorozata áll előttünk, melyek megoldásra várnak és mint legközelebb elintézendő ügyek a trónbeszédben is fel lettek sorolva. Így mindjárt a folyamatban levő katolikus autonómiai szervezkedés, melynek további fejlődését mindenki fokozódó érdeklődéssel nézi. Az egyenes adók reformját már a mindinkább erősödő szocializmusra való tekintettel is siettetnünk kell. A belügyi közgazgatásra, a városok és vármegyék rendezésére vonatkozó törvényjavaslatok már készen állanak és mint halljuk, már ez a legközelebbi ülőszak foglalkozik azokkal. Ime a törvényhozási feladatoknak egész sorozata vár megoldásra a közel jövőben.

A kormány elvan határozva, hogy nem fog kitérni a kérdések elől, hanem a Bánffy Dezső bárót jellemző erélyvel és szívósággal veszi fel a kezdeményezést és esetleg a harezot, melybe különösen a legutóbbi ülőszak alatt begyakorolhatta magát. A kiegyezésre vonatkozó álláspontja a kormánynak nem változott, sőt az újabb események is neki adnak igazat, hogy ezen állásponton kitartson és ezért bizvást számíthat a nemzet többségének folytonos bizalmára és támogatására.

R.

A német császár Budapesten.

Szept. 21.

Németország uralkodója, II. Vilmos császár, a kit fejedelmi barátjának és szövetségeseinek, I. Ferenc József magyar királynak a jobbán egészen a királyi vár kapujáig kísért ma délelőtt a fővárosi ünneplő sekaság szakadatlan ovációja, a várpalotában történt fogadtatás, a bemutatkozások s némi pihenés után körutra indult a magyar fővárosban.

Megnézte a Mátyás-templomot, a gazdasági múzeum egyes osztályait, aztán a délelőtti bevonulás vonalától teljesen eltérő utvonalon visszatért a várba, részt vett az udvari ebéden s az udvar fogadó estéjén, a mely a mai nap befejező mozzanata volt.

A német császárt délutáni körútjában is mindenható személyesen kísérte el fejedelmi házigazdája, a magyar király. S a merre a két uralkodó alakja elhaladt, a meg-megeredő eső daczára rendületlenül állt az utak szélén a szabad ég alatt a közönség s nem lankadó hevülettel üdvözölte Nyugateurópa két leghatalmasabb szuverénjét.

A királyi palotában.

A királyi palota kapujában, a hol — Lichtenstein herceg főudvarmester, Apponyi Lajos gróf magyar udvarnagy, Loebenstein szertartási igazgató és Ybl várkapitány várták az uralkodókat, a német császár minden urnak jobbát nyújtotta. Azután gyors léptekkel felsietett a lépcsőn, melynek első szakaszán várták őt Klotild, Mária Jozefa és Augustus főhercegnők. A fejedelmi hölgyek mind reggeli öltözkében voltak, kalap nélkül.

A német császár az üdvözlés után karját nyújtotta Mária Jozefa főhercegnőnek, királyunk Klotild főhercegnőnek, Ferenc Ferdinánd főherceg

Augustus főhercegnőnek, Ottó főherceg pedig egyedül követte a legmagasabb párokat.

A császár Klotild, Mária Jozefa és Augustus főhercegnőknek kezét csókolt. Itt a fogadás csak igen rövid ideig tartott, mert rögtön bevonult az egész társaság a királyné szalonjába, hol vagy tíz percig tartó konverzáció indult meg a főhercegekkel és főhercegnőkkel.

Innen a német császár és királyunk a főhercegekkel és főhercegnőkkel a palota kék termébe ment át, a honnan rövid pihenő után a fehér terembe vonultak.

Tizenkét órakor a német császár lakosztályában dejeuner volt, melyre II. Vilmos meghívta kíséretének összes tagjait.

Dejeuner után a császár rövid ideig egyedül volt, majd pedig negyedóráig tartó kihallgatáson fogadta Bülov külügyi államtitkárát és dr. Lucanus titkos tanácsost.

Egy órai pihenőt tartottak most az uralkodók. Ezalatt először Ferenc József látogatta meg II. Vilmost, későbbel azután pedig a német császár vizionozta királyunknak a látogatását.

A Mátyás-templomban.

A főváros látnivalóinak megtekintésére vonatkozó délutáni program első pontja a Mátyás-templom megsejmlélése volt.

Kétszáz egy óra után kezdtek gyülekezni a templom főbejáratánál a kormány, a főváros és az egyház képviselői: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Vassary Kolos hercegprímás, Markus József h. főpolgármester, Hettyey S. kanonok, Schulek miniszteri tanácsos, Förster Gyula miniszteri tanácsos, Bogisich Mihály ez. püspök, dr. Nemes Antal és Bozóky Géza káplánok. A hercegprímás biborpalástba volt öltözve a többi urak díszmagyarban vagy talárban jelentek meg.

A kocsisort a főkapitány kocsija nyitotta meg. A kiszálló uralkodókat Bánffy miniszterelnök üdvözölte. Wlassics Gyulát királyunk bemutatva vendégének, kit a közoktatásügyi miniszter néhány német szóval üdvözölt. A két uralkodó, a kiken ezután magyar ezredeiknek ezredesi egyenruhájába volt, egymás mellett haladt le a lépcsőn, a hol Vassary Kolos hercegprímás fogadta őket. Királyunk fejbőlintással, a német császár pedig feltűnően hosszasan kézzorítással üdvözölte a biboros egyházfejedelmet.

A kóruson elhelyezett templomi énekkar megkezdte erre az „Ó dicsőséges asszonyosság”... kezdetű, 1493-ból maradt egyházi éneket.

A vezetést eleinte Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter teljesítette, de csakhamar főlaváltotta Schulek műegyetemi tanár, kinek kalauzálása mellett a német császár először a főoltárt tekintette meg. Az oltár motívumai nagyon megtetszettek neki.

Harminez percig tartott a Mátyás-templom megtekintése. A két uralkodó kézzorításokkal vett bucsut az egybegyűlektől. Ezalatt az eső esni kezdett. Mind a két uralkodó magára öltötte ujdonatuj katonaköpenyegét és a fedett kocsikba ülve, az Albrecht-uton, Lánchídon, Ferenc József téren, Dorottya-utczán át a Gizella-térre hajtottak, a földalatti villamosvasuti állomáshoz.

Az uralkodók a föld alatt.

Háromnegyed háromkor érkeztek az udvari fogadók a földalatti villamos vasut Gizella-téri végállomáshelyéhez. Itt a szakadó eső daczára nagyszámú közönség várta a német császárt s a felségeket lelkes éljenzéssel üdvözölte. A német császár csak kis suite-el jött.

Az állomáson Jellinek Henrik, a budapesti közuti vasúttársaság vezérigazgatója, Rudnay Béla főkapitány, Mátyás Hugó rendőrtanácsos és Wörner Adolf műszaki tanácsos fogadták a fejedelmi vendégeket, a hol három koci állt indulásra készen, a melyek megállás nélkül röpültek tova az Oktogonig.

Két percznyi időzést után a kocsik tovább sikkoltak s az elindulás után 11 perczrel megérkeztek az állatkerti végállomásra.

A gazdasági múzeumban.

Csöndesen szitáló esőben szállott ki a felsége a király és felséges vendége, II. Vilmos császár, a földalatti villamos vasut kocsijából az állatkerti végállomáson. Itt a várakozó hintóba ültek s kíséretük-

kel együtt a történelmi kiállítás épületeihez hajtottak, a melyek előtt disztigvált közönség leste a két uralkodó megérkezését.

Három órakor érkezett meg Rudnay Béla főkapitány s utána alig néhány perczel átgyördült a hidon a király kocsija. Az uralkodók az eső daczára nyitott hintón jöttek, mindketten hosszú tiszti köpenyben. Az egybegyűlt közönség az udvari fogadót láttára lelkes éljenzésben tört ki, a melyet a császár könnyed fejbőlintással köszönt meg. Az uralkodókat hosszú kocsisorban követte a kíséret: Paar gróf, a király főhadsegéde, von Hanke Vilmos császár főhadsegéde, von Lucanus, Bülow báró államtitkár, Eulenburg gróf nagykövet, Eulenburg A. gróf udvari marsall, Schönburg herceg őrnagy, Böhm szárnysegéd, Szapáry Péter gróf min. titkár stb.

Az elsőcsarnok lépcsőjén Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter fogadta az uralkodókat, a kik szívélyesen kezét szorítottak a minisztertel. Ezután első sorban a bemutatásokra került a sor.

Ennek végeztével a két uralkodó függőn fölhaladt a lépcsőn. Elöl mentek Rudnay főkapitány, Szapáry Géza gróf osztálytanácsossal, azután következett a német császár 6 felsége Darányi Ignác miniszterrel, majd királyunk 6 felsége nemeskéri Kiss Pál államtitkár, azután Bánffy Dezső báró miniszterelnök és a kíséret.

A német császár alig szemlélte meg a múzeum néhány osztályát, mindjárt azt a kérdést intézte a földmívelésügyi miniszterhez, hogy már régóta áll-e fönn ez a múzeum; nagy esodálkozással vette a feleletet, hogy csak néhány nappal ezelőtt nyílt meg és már is ilyen rendezett állapotban van és onnyi érdekeset tud nyújtani. Mindjárt az első teremben szemébe tűntek a császárnak a torontáli és csabai szőnyegek, a melyeket rendkívül izléseseknek talált. Elmondta, hogy már vadászatai közben is volt alkalma megfigyelni, hogy a magyar közép mly ügyességet fejt ki a háziipar terén is. Királyunk 6 felsége is kellemesen volt meglepetve az által, hogy a múzeum oly rövid idő alatt létrejött és igen helyes eszmének találta azt, hogy annak céljaira a történelmi kiállítás épületei fölhasználtattak. A miniszter különösen figyelmeztette a német császárt azokra az ajándékokra, a melyekkel József főherceg, Frigyes főherceg és Coburg herceg gazdagították a múzeumot és a német császár ezeket különös érdeklődéssel szemlélte. Majd az állami birtokok termeit tekintették meg: Mezőhegyest, Bábolat és Gúdöllöt. Itt különösen tetszetek a császárnak a bábolat arabs ménék olajfestésű képei.

Nagy érdeklődéssel tudakozódott a német császár a lótenyésztés helyzetéről. A miniszter elmondta neki a Bona Vista legutóbbi megvételének történetét s megmutatta a híres angol telivér apaállatok képeit.

Ebben az osztályban fölívta a miniszter a német császár figyelmét Kozma Ferenc szobrára, a mely Mezőhegyesen fog fölállítatni, mire királyunk 6 felsége hangsúlyozva Kozmának a lótenyésztés körül szerzett érdemeit, kérdezte, hogy ki készítette a szobrot, mire a miniszter azzal felelt, hogy Zala György.

A talajok osztályán át az uralkodók az időleges kiállítás termeibe mentek aztán, a hol a tatabadgyakorlatok alkalmával fölvert fényképeket nézte hosszasan a császár s ezek közül főleg azokat, a melyek a magyar király oldalán ábrázolják az ő délezege alakját.

— Nagyon sikerültek, — jegyezte meg németül.

— A háziipari osztályban a császár érdeklődését főleg a különböző juhás-szűrők és varrottasok keltették föl.

Kellemesen lepődött meg a császár az olvasóteremben, a melynek íróasztalán a mai bevonulás fényképei feküdtek.

— Ez ugyan gyorsan elkészült, — mondotta a császár s mosolyogva szemlélte meg a sikerült fényképeket.

Utoljára maradt a gépek és épületek osztálya. Amott a régi erdélyi eke, emitt a hortobágyi tanya modellje keltette föl a császár érdeklődését. Sokáig nézte azt a nagy szeg- és vas nélküli kocsit is, a melyet a boszniai kormány ajándékozott a kiállításnak.

Ezután egy pillantást vetve a Bakács-kápolnába, a boszniai részen át a jobboldali kapun ismét

kijöttek a magas vendégek s a még egyre permetező esőben átmentek Vajda-Hunyad várába, a honnan pontban 4 órakor érkeztek vissza az uralkodók a várpalotába.

Az udvari ebéd.

Délután 5 órakor a budai várakban harmincz terítékű udvari ebéd volt. A közepén Mária Josepha főhercegnő, tőle jobbra a német császár, balra a mi királyunk ült. Résztvettek továbbá az ebéden: Ferencz Ferdinánd és Ottó főherczek, Montenuovo hercegnő főudvarmesternő, Pallavicini örgrófnő, Bülow helyettes államtitkár, Eulenburg gróf német nagykövet, Goluchovskij gróf külügyminiszter, Montenuovo herceg főudvarmester, Hahnke gyalogsági tábornok főhadsegéd, Plessen altábornagy főhadsegéd, Bolfras altábornagy főhadsegéd, Üxküll-Gyllenband gróf lovassági tábornok, Hülsen-Haeseler gróf ezredes katonai attasé, Klinkovström ezredes, Pfeiffer ezredes, Alberti gróf alezredes szárnysegéd, Boehn őrnagy, dr. Ilberg törzsorvos, Lichtenstein herceg első főudvarmester, Eulenburg gróf fő udvari mársall, Lucanus dr. titkos kabinettanácsos, Schönburg herceg, Paar gróf lovassági tábornok főhadsegéd, Scholl ezredes, Villaume ezredes, Traun gróf főudvarmester és Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnag.

Fogadás az udvarnál.

A nép sorfalat képez a lánczid előtt és megtölti egészen a teret, úgy, hogy a rendőrök alig tudnak az érkező fogatoknak utat nyitni. Itt nap-pali világosságot árasztanak a nagy ivlámpák és kandelláberek. A Duna egész tükörön a tündöklő főváros fényárja ragyog. Este nyolcz óra felé jár az idő. A tulsó parttól a királyi várpalota látszik. Ennek ablakai, melyek máskor szomorán sötétek, most mind a három soron ki vannak világítva. Körülötte az egész oldalon csak a hétköznapi világosság. A gázoszlopok ott is nyitva vannak némely helyütt, de a szűk utcákon az épületek elfogják a világát. Általán sötét a budai oldal s ha a várpalota ablakainak szokatlan világossága nem figyelmeztetné, a publikum járatanabb része aligha tájékozódna, hogy hova igyekezzek a fogatok.

Pontban fél 9-kor adta Apponyi Lajos magyarországi udvarnag a jelt, hogy az udvar közeledik. Mikor megnyiták a királyné termeihez vezető szárnyajtók, Mária Josefa főhercegnőt karján vezetve, belépett a német császár.

Ezután jött királyunk, karján Klotild főhercegnővel és Ferencz Ferdinánd, karján Augusztia főhercegnővel; Ottó, József és József Ágost főherczek jöttek utánuk. Ezután jött az udvari kíséret. A két uralkodó, valamint a főherczek, József Ágost kivéve, magyar lovas tábornoki egyenruhában jelentek meg.

A német császár azonnal Schlauch biboroshoz fordult, azután Vaszary biboros hercegreprimással beszélt. Majd gróf Andrassy Aladárnál társalgott; bemutatatta magának Esterházy hercegnőt, Odescalchy Gézáné hercegnőt, Khuen-Héderváry Károlyné grófnőt, Festetics Taszilóné grófnőt, Kemény Kálmáné bárónét; megszólította Ratibor hercegnőt. Továbbá bemutatatta Szapáry Gézáné grófnőt, Wenckheim Frigyesné grófnőt, Batthány Lajosné grófnőt, szül. Andrassy Ilona grófnőt, kivel a császár hosszasan és igen szívesen beszélt, Pallavicini Edéné örgrófnőt, Hadik Endréné grófnőt, Berehtold Richárdné grófnőt, Andrassy Sándorné grófnőt, Károlyi Viktorné grófnőt, Dániel Ernőné bárónét, Wlassics Gyulánét, Cziráky Jánosné grófnőt, Almássy Jánosné grófnőt, Burián Istvánnét, Teleki Józsefné grófnőt.

Ezután a német császár az urakhoz fordulva, bemutatatta magának Apponyi Lajossal Szilágyi Dezső képviselőházi és Tóth Vilmos főrendiházi elnököket, Széll Kálmánt, Láng Lajost, Jókai Mór, Falk Miksaát, Dóczy Lajost, Radó Kálmánt, Gromon Dezső államtitkárt, Zichy Géza grófot, Károlyi Sándor grófot, Csekonics Endre grófot, Szapáry Gyula grófot, Szapáry Géza grófot, stb.

Jókai Mór iránt a német császár nagyon szívélyes volt, dicsőretekkel halmozta el műveit. Falk Miksának megjegyezte, hogy a fogadás, melyben Budapesten részesült, mélyen mehatotta.

Királyunk is többeket megszólított, különösen Szilágyi Dezsőt, a képviselőház elnökét, Tisza Kálmánt és Széll Kálmánt tüntette ki hosszabb beszélgetéssel.

Ezerhatszáz meghívott közül közel 1200-an jelentek meg. A távollevők közül mintegy négyszáz-an betegség vagy családi gyászszal mentették ki távolmaradásukat.

Szeptember 22-én.

A Park-klubban.

Eulenburg gróf, a császár udvari főmarsallja, a tegnapi fogadó est végén, egy tizenegy óra tájban tudatta Atzél Bélával, a Park-klub elnök-igazgatójával, hogy Vilmos császár meg akarja nézni a stefánia-uti híres klub-palotát, amelyről oly sok szépet hallott. A báró még az éjszaka értesítette a klub vezető hölgyeit és urait a császár kívánságáról. Az elnök-asszonyok közül Károlyi Istvánné és idős Széchenyi Imréné grófnő gyöngélednek s a házi-asszonyi tisztet a harmadik elnök, Dániel Ernőné báróné Szapáry Gézáné grófnéval teljesítette.

A lánczidnál várakozó tömeg sűrű sorfalai közt az udvari kocsi a fürdő-utczán és Andrassy-uton keresztül hajtottak a stefánia-uti Park-klubba.

Eulenburg és Szapáry Géza gróf sorra mutaták be az uralkodónak a klub uri és hölgytagjait, akikkel a császár rendre kezelt szorított. Általában jókedvűnek és frissnek látszott ma, miután az utazás és ünneplés fáradalmait kipihente. Már a vesztibülben elragadta a gazdag berendezés pompája, egy-egy faragott asztalnál, malachit szobrocskánál perczeket töltött s amikor kalauza, Atzél Béla báró bemutatta neki Meinig Artur építész, a park-klub tervezőjét, a császár kezelt fogott a műépítővel és gratulált neki munkájához.

A buffet felé menet a császár megnézte a klub fegyvergyűjteményét és gazdag könyvtárát, kincset őrö antik és modern ezüstműjét s minderről elragadtatásával nyilatkozott.

Az étkezőben a császárt pezsgővel kínálták, de ő sórt kért s egy finom metszésű üveg pohárból hatalmasat ivott. Azután egy vaskos ezigarette gyújtott s egy kis fotelebe telepedve, néhány perczig beszélgetett a magyar urakkal. Majd ismét fölkel és a vesztibülön áthaladva, a belső lépcsőházon fölsietett az emeleti termekbe s a tágas erkélyre, ahol kedvesen tréfálkozott kísérelével.

Kijövet a császár elkérte a klub vörös kötésű diszalbumát s külön lapra, a szími király aláírása után következő oldalra írta oda: Wilhelm, I. R.

Háromnegyed tizenegy órakor a császár buszuzni kezdett, Atzél báróval vagy négyszer-ötször kezelt szorított s legnagyobb elismeréssel emlegette a klubot.

A kerítésnél jobbra-balra hajlongott, majd a zászlósurrakkal kezelt szorítva, odalépett gr. Szapáry Gézánéhoz és b. Dániel Ernőnéhez és mély meghajlás után kezelt esóskolt nekik.

Az egész társaság a kocsiutj kisérte Vilmos császárt s induláskor zajosan megéljenzte.

A vásáresarnokban.

A központi vásáresarnok előruisítói ma ünnepi ruhába öltöztek s korán reggel földiszitették az áruhelyeiket. A legszebb gyümölcsöt és zöldséget rakták ki, az áruhelyeket pedig bevonták trikolórral. A árusok nevét a német s a magyar király arezképe takarta be.

A hogy Rudnay Béla főkapitány megérkezett, nyomon követte a császárt hintaja. Alig állt meg a kocsi, kiugrott a császár s kezét nyújtotta a miniszternek és a polgármesternek. A belügyminiszter ezután bemutatatta az alpolgármestereket, tanácsosokat, a vásáresarnoki igazgatót és főfelügyelőt. A császár valamennyi előtt könnyedén meghajolt. Azután a tuloldalalon álló bizottsági tagokat mutatta be a miniszter s jókedvűen, mosolyogva indult meg a császár a esarnok középutján. Gyorsléptekkel ment át a főtuton s a halásusok mellett befordulva, fölsietett a karzatra.

A karzat elején, a virágárusok között, pálmából és délszaki növényekből kis szobát rögtönöztek, amelyben hosszú asztalon rendkívül diszesen rendeztek egy kis buffet. A buffet előtt egy asztalon volt a esarnok vendégkönyve. A második oldal volt fölnyitva s a császár nagy erős vonásokkal írta be a nevét.

Mielőtt a császár betért volna a buffetbe, a polgármester átadta neki a vásáresarnokoknak barna szattyánbőrbe kötött leírását. A császár mosolyogva vette át a füzetet.

— Ich werde es dem Bürgermeister von Berlin zeigen. (Megmutatom majd a berlini polgármesternek.) Mondá s átadta a könyvet a szárnysegédének.

Azután bement a buffetbe s fölemelte a tokaji borral megtöltött magas nyaku poharat, amelybe II. Vilmos volt beégetve. A polgármester felé fordulva így szólt:

— Auf das Wohlergehen der Haupt- und Residenzstadt Budapest. (Budapest fő- és székváros jólétére.)

Aztán az egybegyűlteket zajos és lelkes éljenzése között egy keveset ivott a borból.

Az iparművészeti muzeumban.

Az üllői-uti új iparművészeti muzeumban délelőtt fél tizenegyre volt bejelentve a német császár látogatása. A muzeum környékét már reggel nyolcz órakor elzárta a rendőrség, amely Orinesay IX. kerületi kapitány vezetése mellett fölös számmal vonult ki.

A megjelenteknek sokáig kellett várakozniok, mert a császár programja megváltozott s így a muzeum megtekintése későbbre maradt. Végre fél 12-kor végigrobogott az üllői uton Rudnay Béla főkapitány kocsija s nyomban utána zugó éljenzés jelezte a császár közeledését.

A császár magyar lovassági tábornoki egyenruhában nyitott udvari hintón érkezett Üxküll-Gyllenband gróf bécsi hadtestparancsnok társaságában. Kocsijának hátsó részében voltak elhelyezve a hatalmas virágbokréta, amelyeket a vásáresarnokban kapott.

A császár kíséretében érkezett Lichtenstein herceg bécsi és Eulenburg gróf berlini főudvarmester, Hahnke tábornok s az egész nagy katonai kíséret.

A bejáratnál Wlassics miniszter fényes diszmagyarban üdvözölte a császárt.

Vilmos császár a miniszter szavaira így válaszolt:

„Szívesen jöttem ez intézetbe, mert a hazai műipar mindig érdekelt. Szülőim is alapítottak Berlinben hasonló intézményt, melynek áldásos hatását már is tapasztaljuk“.

A lelkes éljenzés után következtek a bemutatások és ezután a szemle, melynél a miniszter és Raditsis igazgató szolgáltak magyarázatokkal. A császár, aki igen jókedvűnek látszott, rendkívül gyorsan kaladt végig a muzeumon. A földszinten megtekintette az antik butorok gyűjteményét, miközben nagy tájékozottságot árult el.

Leghosszabb időt a muzeum magyar szobájának szentelt. Belépésekor mindjárt a mennyezetre esett tekintete s megkérdezte: honnan való ez a szép kék táblás mennyezet világos ornamentikájával. Megmondták neki, hogy ez a maksi templom mennyezete. Nagyön siettek mindenütt a késés miatt, de azért még a szoba több érdekességét szemügyre vette külön a császár. Megnézte azt a nagyérdékű régi misemondó ruhát, mely a millenniumi kiállításon látható volt, feltűnő érdeklődéssel azonban Brandenburgi Katalinnak a ruháját nézte, mely, mint a régi magyar női kézimunka remeke, szintén ebben a szobában van üveg alatt.

Lenn a főbejárat előtt a császár összeütötte bokáját s a kísérel uraknak ezt mondotta:

— Szerencsés haladást kívánok önöknek!

Azután szalutált, kocsiba ült s a jelen voltak és a közönség lelkes éljenzése közben kísérelével a nemzeti muzeumhoz hajtatott.

A nemzeti muzeumban.

Pár percz múlva a Rudnay Béla fogatja után kihajtatott a német császár, kinek kocsija már tele volt a virágbokréta, amiket a vásáresarnokban kapott. Egész sereg rendőrfogta körül az utat és mert a rendőrök nem éljeneznek, az éljenzés itt a kertben alig hallatszott.

A lépcső alján a német császárt Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter fogadta.

Egyenest a főrendiház nagytermébe mentek, ahol a német császárnak megmutatták Munkácsy Mihály Honfoglalás képét. A császár hosszasan szemlélte a képet, megkérdezte a jelenetek történetét, miről Wlassics miniszter és Szapáry gróf adtak fölvilágosításokat.

A lakoma.

Szeptember 22-én délután 5 órakor a budai várakban diszebed volt, amelyen II. Vilmos császár 6 felségén és Ferencz József királyunk 6 felségén kívül mintegy 100-an vettek részt.

A diszebed a nagy szertartási teremben ment végbe. Királyunk 6 felsége, a főherczegek, József Ágost főherczeg kivételével, porosz egyenruhában, a német császár osztrák-magyar tábornoki egyenruhában jelent meg.

A diszebed alatt előbb 6 felsége a király és utána II. Vilmos császár beszélt.

A diszebeden királyunk felköszöntője után élénk Hoch- és éljen-kiáltások hangzottak föl, míg Vilmos német császár felköszöntőjének magyarul elmondott végzavait: „Éljen a király!” általános, lelkes éljenzés kísérte.

A német császár felköszöntője az egész fényes társaságra a legmélyebb hatást tette s nagy meghatottság tükröződött vissza királyunk arcán is.

Az elutazás.

Az udvari kocsik közt lévő konyha-kocsiban a szakácsok sűrűnek-forognak, jelölül annak, hogy a német császár és kísérete az udvari ebéd óta eltelt időt elégnék tarja, hogy még egy vacsora következék amikor a vonat el fogja hagyni Budapestet.

Nem lesz nagyobb irányu bucsuzás. Ugy akarják, hogy egyedül a király bucsuzzék kedves vendégétől. Holott a mai tószit után mily szíves örömet jött volna ki az egész hivatalos Magyarország megköszönni a nagy uralkodónak magasztos érzéseit. De csend van. Még csupán a vasutak és a rendőrséghez tartozók láthatók, pedig 9 óra jóval elmúlt. Közülük is a legtöbben már a ma kapott rendjelek láthatók és arcukon az elégedettség. Minden jól van már. A császár kitűnő lélekismerő. Tudja, hogy nem elég a nemzet nagyságát hirdetni az összesnek, rendjeleket kell ezenkívül adni egyeseknek, hogy kedves legyen az emlékezés a gyönyörű napokra.

Öt perczel volt tíz óra előtt. Kinn a keresési uton még azt várták, hogy a főherczegek jöjjenek és az elbucsuzás a legszűkebb körben történjék a

legegyszerűbben. A német császár lovastábornoki egyenruhájában volt, a magyar király porosz ezredének egyenruhájában. A kíséret tagjai is ugyanazon díszben voltak, melyet az operai előadaskor lehetett rajtuk látni.

Mikor Ludvig jelentette, hogy a vonat indulásra készen van: a váróteremben a király kétszer megcsókolta a német császárt a császár ugyanígy királyunkat. Szíves barátsággal váltottak még néhány szót. A császár aztán a bucsuzásra megjelent urakhoz fordult, velük kezét szorított. Márkus József polgármesternek ezt mondta:

— Sohasem fogom feledni e gyönyörű szép napokat!

Az udvarari kocsik előtt a szőnyegen megálltak. Kezet fogtak és itt a császár ismét kétszer megcsókolta a királyt látható melegséggel, s a király az üdvözlést hasonlóan viszonzta. Így váltak el. A német császár előrelépett, hogy a kocsiba fül-szálljon. Míg ezt tette, katonásan szalutált s a király is szalutálva állott. Még pár szót szólottak.

— Reise gut! — mondta a király a kocsira föllépő császárnak.

— Jó utazást kívánok! — körülbelül ezt jelenté magyarul.

Ujdonságok.

— Milyen időnk lesz? A budapesti meteorologia intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban hűvös, tiszta idő várható.

— Királyunk 6 felsége köszönete. Háromszékvármegye közönsége, királyunk 6 felségének legmagasabb születésnapjára évfordulóján batolykai Potsa József főispán v. b. t. t. ő excellenciájánál hódoló tiszteletét és üdvözlését bemutatta volt. A m. kir. belügyminisztertől a vármegye közönségének hódoló üdvözlétre vármegyénk főispánjához a következő leirat érkezett: Nagyméltósági főispán ur! Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége, kabineti irodájá-

nak folyó évi szeptember hó 6-án 452. sz. a. kelt közleménye szerint legkegyelmesebben meghagyni méltóztatott, hogy Nagyméltóságodnak úgy saját, valamint az alantás vármegyei és egyéb hatóságok nevében bemutatott üdvözlésükért legmagasabb közsönete nyilváníttassék. Erről Nagyméltóságodat hivatkozással folyó évi augusztus hó 18. és 20-án 868. és 879. sz. a. kelt jelentése kapcsán tudomástétel s megfelelő további eljárás végett értesitem. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tisztelem őszinte nyilváníttását. Budapest, 1867. szeptember hó 16-án. A miniszter helyett: Latkóczy Imre s. k., államtitkár.

— A terméshány. A terméshány nagy mértékben főleg a vasuti forgalomnál mutatkozik, hol a legutóbb elkészült kimutatás szerint a forgalmi bevételek igen jelentékenyen csökkentek, a mennyiben szembeállítva a múlt év megfelelő szakaszával, máris 600,000 forintnyi hiány mutatkozik. A nagy visszaesést az államvasuti igazgatóság a kedvezőtlen termés első következményül tekinti s el van készülve arra, hogy ez még sokkal jelentékenyebben fog folytatódni.

— Munkásnök felvétele a dohánygyárba. A háromszékvármegyei iparfejlesztő bizottság az államkormány által Sepsi-Szentgyörgyön létesítendő dohánygyárba szükséges munkásnök alkalmazására felvételt öbajító munkásnök Sepsiszentgyörgyi Nagy Elek urnál, mint az iparfejlesztő bizottság-elnökénél kell hogy jelentkezzenek. A felvételhez szükséges: születési bizonyítvány, mely igazolja a betöltött 12 évet, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítvány. A felvételnél az előbb jelentkezők előnyben részesülnek.

Nyiltér.*

Foulard selymet 60 krtól 3 fnt 35 krig méterenként — japáni, shinaí s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 45 krtól 14 fnt 65 kr. méterenként sima, csíkes kockázott, mintázott damaszott s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) sölömgényai Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk

Hirdetések.

Jánovits Sándor fodrász-üzletében egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Közdivásárhelytt a Nemzeti szálló 1 szám alatt szeptember hó 5-től kezdve

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitok, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden vasárnap reggeltől estig Kézdi-Vásárhelyen. Sürgős esetekben más napokon Kovásznán.

Dr. Mórvay István

egyetem- és orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

152 8--*

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitűnőbb

* PORTLAND CEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelytt kapható: K. Csizsár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 30—48

Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Háromszék-és Csíkvármegyék területén tisztességes személyek

ÁLLANDÓ FOGLALKOZÁST

nyernek megfelelő fizetéssel és magas jutalékkal mint egy keresett szükségleti cikk elárúsítói.

Ajánlatok ezen lap kiadó hivatalához czimzendők „R. 65” alatt.

161 2—2